

EGODNJA DANICA.

Katolski cerkveni list.

№ 37.

V četrtek 11. kimovca.

1851.

G r e š n i k.

Kam se revež čem podati?
Ni mi več tako obstati: —
Dalje grem, se bolj zahajam,
U pogubo se podajam:
Za-me, mi se zdi,
Več pokoro ni.

Solnce gnade mi zahaja,
Smertna groza me obdaja,
Oh! za mé ni več pomoči
V silnih grehov črni noči:
Za vse vekomaj
Sim ob lepi raj.

Tak se grešnik zatopljeni
Sam obupno sabo meni:
K Bogu se vernit' odlaga,
Se gnusoba mu je drago:
V grehu en dan in noc
Se ostat' odloč'.

Cerv vesti pa ne odlže,
Hujsi grize, hujsi reze,
Serce hoče zadušiti,
Nic in nič ne da počiti:
Péce, zge, mori, —
Oh to greh stori!

„Več ne smém, ne smém odlasat', —
O Bog! al se smém zanašat'
Milost tvojo se doséci,
Večni se ognit' nesreči?
Dans, dans pustil pot
Bom nesrečnih zmot!“

Večni Oče vse dobrote
Se usmili boge srote,
Pošlje angelca k ovčici,
Ki jo pelje k spovednici:
Mašnik zbegano
Pelje spet domo.

Od selej ovčica hodi,
Kodar jo pokora vodi,
Nje stopinje so kervave,
To je pot pokore prave:
Skoz ternje naprej
Pride v sveti raj. Ferdinand Babič,
senjski bogoslovec.

Dr. Ignaci Knobleher in katolski Mision.

Kakor je bilo v tim dnevniku Nr. 35 že nanašano, so z našim slavnim rojakom Knobleherjem se 3 duhovni iz ljubljanske škofije svojo Krajsko domovino 25. p. m. zapustili, da bi v bogim zamorcem, ki se zmiram v smertni senci fetizma (malikvanja s stvarjenimi reem) spijo, luč sv. Evangelja pernesli. Ti verli možje, kateri ne gledajo na tavzent nevarnost, ki jim na poti po mahomedanskih deželah in po pusavi naprej stoje, ne na silno vročino, ki jo tam solnce dela, namreč tako blizo ekvatorja, ne na toliko derecih zver, katerih je sredna Afrika tako polna, ampak le na povelje Jezusovo: „Pojdite in ucite vse narode, in kersujte jih v imenu Očeta, in Sina in sv. Duha.“ (Mat. 28, 19.) so: G. Janez Kociancič, rojen v l. 1826 v Mošnah na Gorenškem, v l. 1850 po dokončanem III. letu bogoslovstva v mašnika posvečen, je torej se le letas šole dokončal. — Gosp. Martin Dovjak, rojen v l. 1824 v Sent-Jernejci na Dolenskim, v l. 1846 v mašnika posvečen, je bil do l. 1850 kaplan per Sv. Krizu per Kostanjevci. Ko je bilo že več del dusnih pastirjev v Ljubljani od vojaškiga legarja (tifusa) napadenih, je g. Dovjak nevarno dusno oskerbitev v začasni kasarniški bolnišnici prevzel in jo tako dolgo opravljal, da je ta bolnišnica bila vzdignjena. Le za malo casa se je bil potlej zopet k sv. Krizu kakor kaplan vernil, od koder je v jeseni l. 1850 v Sostro prestavljen bil. — G. Matevz Milharčič, rojen v l. 1812 v Slavini blizo Postojne na Notranjskim; po dokončanem šolah v l. 1839 na prvo kaplan v Vipavi, in potlej dozdej na Dobrovi. Nepepozabljive so njegove zasluge per Dobrovi mladosti, katero

je on, kerpko podpiran od svojiga gosp. fajmoštra, v kersanskim nauku in v družih šolskih stvarinah tako pridno učil, de Dobrovska fara, akoravno do zdej še brez lastniga šolskiga učitelja, z farmani, ki imajo trivialne šole ne le samo vredno v eni versti stati zasluži, ampak veliko njih še prekosi v sadu, ki se od šolske mladosti perčakovati sme.

Iz Tersta so ti mašniki 27. p. m. na parobrodu proti Aleksandrii v Egipt odrinili. Njih popotvanje v daljne zamorske dežele, zastran oznanovanja Jezusove sv. Vere, me opomne na mnogotere spreobrnjenja nevernikov po vnetih misjonarjih ob času, ko so v sredi katoličanstva krive vere vstajale in milijone ljudi od edinozveličavne katolske cerkve odtergale. Nekteri zgledi bojo to pokazali.

V l. 317 je bil prevzetni Ari v Aleksandrii se lotil resnice od bozje nature Jezusa Kristusa, — veliko visokih ljudi je za njim potegnilo, in tako je bilo čez katolsko cerkev, v kateri je bilo še le v l. 323 po popolnim premaganji Lacinia preganjanje po vsim rimskim cesarstvu nehalo, neizmerno veliko hudiga perslo. Ne le veliko rimljanskih podložnih, ampak tudi celi nemški narodi, Goti, Svevi, Burgundioni, Vandali, Longobardi so bili Arianci. Ali v tim času, ko je katolska vera teliko pred timi krivoverci terpela, se je ona razširila daleč zunaj rimske oblasti — v Armenii po sv. Gregorju, v Iberii po neki kersanski suzni, — v Etiopii (Abisini) proti jutru od krajev, kamor želijo naši misjonari priti), po bratih Edesiu in sv. Frumenciu; poslednjiga je bil sv. Atanazi za škofa Etiopije posvetil.

V začetku 16. stoletja sta bila Luter in Kalvin silno zmesujavo v veri naredila. Ona dva sta pravi vzrok strašniga punta po Nemskim (Bauernkrieg), 30-letne vojske in sploh toliko kervi, ki se je v 16. in 17. stoletji po Britanskim, Irskim, Francoskim, Nemskim in Skandinavskih derzavah prehlvala. Ali v tim času, ko je bilo po tih dveh krivovercih in njunih naslednikih skorej pol Evrope od sv. katolske cerkve odpadlo, je Bog pa v sredni in južni Ameriki in v južno-izhodni Azii nji nove otroke obudil. Ravno zdaj, ko je Luter svoje po svojim duhu prestavljeno sv. pismo na svetlobo dal (1541), se je peljal sv. Francisk Ksavier in z njim tudi Pavel Kamerinski in Francisk Mansila, vsi iz noviga reda Jezuitov, iz Lisabona proti jutrovi Indii, kjer je 6. vel. trav. 1542 v mesto Goa na suho stopil. Sam ta mož je bil v 10 letih († 1552) svojiga popotvanja po indiskih dezelah Peshkaria, Travankor, Kambaja, po Moluskih otokih Ambojna, Ternate, Mora, Makasar in po Japonii čez en milion ajdov kerstil. — Drugi misjonarji so zvesto hodili po njih stopinjah, in upati bi se že bilo smelo, de bo v tih krajih zemlje nov katolski svet se pokazal, ako bi bili katolski Portugalci še svojo oblast v Indii ohranili. To de krivoverski Holandezi in Angleži so Portugalce pregnali, in kakor doma tako tudi v Indii katolske kristjane neusmiljeno preganjali. Vodji angleške družbe za jutrovo-indisko kupčijo so le malokdaj kakimu katolskemu misjonarju dovolili v v Indio iti, in so tam Mahomedance in braminske Hindue bolj podpirali, kakor kristjane. Kalvinski Holandezi so delali še hujsi, kar protestant Röttger k sramoti protestantizama odkritoserčno popiše. — Ko je v drugi polovici 18. stoletja Voltaire na Francoskim vedno klical: Proc s kersansko vero (écrasez l'infame); — ko se je ravno takrat enciklopedist Diderot že prederznil nadjati se: Kedaj bom

vidil zadniga kralja zadavljeniga s čevami zadnjiga mašnika. (Quand verrai-je le dernier des rois étranglé avec les boyaux du dernier des prêtres); ko je bila nevera na Francoskim tolikanj močna postala, de je že glavo zapadel, ki se je očitno kakor katolčan obnašal, in ko se takratni jakobinarji niso sramovali loternske komediantne Aubry na velki altar stolne cerkve v Parizu posaditi in jo kaditi (1793): so pa francoski misjonarji in sosebno škof Adran tavžente in tavžente Tunkinezov in Kohinkitajcov v Indii na uni strani vode Ganges h katolski veri spreobrnili. —

Ia v sedanjih dneih se od l. 1844 po mnogih krajih Nemcije vzdigujejo Rongeanci ali Tajekatoliki, ki vsako resnico kersanske vere, ja Boga samiga na sebi sploh, zaveržejo, in svojo nevero v lepih besedah skrivati isejo. V prvo so se ti antikristovi pomočniki glasili na Pruskim, kjer jim je protestanska vlada zlo na roko šla, in v Badnu; zdaj sarijo oni še nar bolj na Dunaji in v Gradcu. Ravno v tih časih pa se sliši, kako katolska vera v sredi protestanskih Nemcov in Angležov novo življenje dobiva, veliko krivovercov na Pruskim (v Breslavi) in v Anglii se spreobrnjuje: v sedežu protestantskiga racionalizma v Heidelbergu, kjer je znani Eberard Paulus od l. 1812 sem vse svoje talente v to obračal, de bi kersansko vero vničil in na zadnje še 4000 gold. Rongeanski neveri v podporo dal, — v tim mestu so letas patri Jezuiti ljudski misien obhajali. In smemo upati, de bo Bog po naših misjonarjih v sredi Afrike svoji cerkvi nove ude perpravil in ji tako nadomestil zgubo, ki jo v Evropi zadeva. V. Sezun.

Trézna bratovšina na Dobrovi.

Spisal misjonar Mat. Milhareič.

Razglasilo se je, de smo v naši fari bratovšino treznosti napravili. Gospodje duhovni želijo zvedeti, kako de se je to zgodilo. Smo seer mislili to reč na tihim ohraniti in z njo domačim farmanam nekoliko na telesu in na duši perpomoči. Pa naprošen od več strani besedo in pismeno, začetik in izpeljavo tega djanja naznaniti, tukej povem, preden svojo službo in Evropo zapustim, kaj in kako se je to izpeljalo, zato de bi kda ne misli, kar ni res, in kar ne mislim jest.

Odkar sim v to farno prestavljen, de kot pomočnik Jezusove ovčice, ktere so duhovnam zročene in od kterih homo mogli enkrat odgovor dati, po dobrih zeleh in tečnih spašnikih pomagal pasti ter jih k čistim studencam zdrave vode voditi in jih s pijačo življenja napajati, je bila moja perva in nar veči skerb in misel, napred vse duše nam zročene spoznati in njih telesno in dušno, vnanje in znotranje življenje dobro pozvediti, jim po tem takim deliti permerjene nauke in potrebne resnice in jih tako po ti poti pregrešnih razvad odvajati in dobre v dobrim stanovitne ohraniti. K dosegi tega namena so mi duhovne opravila vedno perložnost dajale. V domači obhoji in per pečanju s posameznimi ovčicami sim kmalo razvidil, de nektere ovčice, ktere se seer sploh po mastnih goricah pasejo, ne pijejo zdrave studenice in ne zavživajo vode, od ktere je naš preljudi Odršenik in Zveličar rekel: Pridite k Meni, jest vam bom dal vode, po kateri vas ne bo več žejalo; — temuč uhajajo in zaidejo, in napasene in nasitene pijejo vodo, po kateri jih bolj žeja, več ko jo pijejo, razvajene so namreč in navajene močnih pijač — brez vse mire! — Kako de bi se ljudje tacih strupnih pijač, ktere dušo in telo poškodjejo, počasi odvadili, se zganjarija in brinovcarija pomanjšala in zaterla in tako ljudem

s treznim življenjem k večjemu premoženju, krepkejšemu zdravju telesa in duše in k viksi časnini in večni sreči nekoliko mogoče pomagati, na to so šle in gredo vse moje misli in skerbi. Povsod, kjer sim kej vidil napčniga, sim podučeval. Vidil sim pa več, kar ni prav, ampak zoperkrsansko napčeno in škodljivo. Vidil sim, kako zjutraj že in na teš delavci in najemniki ali žganje ali brinjeve za kosilce pijejo; — kako de gospodarji in gospodinje svoji deržini, poslami, hlapcam in deklam žganje dajejo; — kako starši očetje in matere svoje otroke z žganjem zalivajo; kako de so otroci, kateri so komejali clo ne, leta razumnosti dosegli, v pričlo mene pol frakelna žganja zvernili! — in de so to zoperno pijačo perjetniši storili, so med njo sladčice kakor medu, cukra i. t. d. devali in s takim perstavkam hudo pijačo poslajevali de so jo ložej zavžili; — kako de niso nekteri le enkrat na na dan žganja se poslužili, temuč več njih po dvakrat ali še clo po trikrat na dan; — kako de so se clo še ženske s tem ognjem vžigale in matere iz svojih otrok pijančeta delale, ker vunder nam zgodovina spričuje, de je celo nejeverskim Rimljankam vino bilo prepovedano, in de se ga tudi angleške žene ogibajo in zderžujejo. To in več družiga sim vidil sam in sim mislil, kaj bodo vsi naši nauki zdali, kaj pomagala šola in podučenje mladosti ter vse naše opominovanje, dokler jame, iz ktere toliko hudiga in toliko nesreče leze, ne zamašimo, ter hrepenenja in žeje po taki škodljivi pijači ne pomanjšamo in ne vgasimo. Per 100 in 1000 pridigah bi mogli ljudje dobri in sveti biti, ko bi hudo od tod ne izveralo. Željan torej pomagati, sim jcl narpopred v domači obhoji in posamezno ljudi učiti, opominjati in svariti in žganjarijo počasi odpravljati, dobro vedoč, de tisti ima od življenja nar več, kateri nar menj potreb ima.

Vidivši pa, de ti nauki niso kaj zdali, temuč de sim bil zasmehovan jest in moji nauki, in de žganje počasi odpravljati je težko, sim sklenil, ljudi žganja naglej in hitrej odvaditi. Namenil sim se, ker sim vidil, de ako to reč le od strani primemo, nič ne opravimo, in de se seme naukov ne prime, in se ljudje namesti boljšati se, slabšajo, svoje opomine ne le posamezno per priloznostih in pri svojih opravkih po hisah dajati, ampak jih tudi v božji veži očitno oznanovati, in sim začel z dovoljenjem v očitnih shodih v pričlo vsih govoriti od pijanosti, od žganjarij, od te prave kuge in glavniga vzroka tolikanj hudiga, ki ona stori in sabo pervleče, in ljudi pozivini: posebej pa per kersanskih naukih podučevati, prepričevati in skazovati. Pa to ni kaj teknilo. Nekteri zmed farmanov so rekli: To ne gre, toliko in tolikokrat na priznici vedno od ene reči — od žganjarije govoriti. Drugi so rekli: duhovni pastirji so zato postavljeni, de nam mašujejo, spovedujejo in sv. zakramente vernim delijo, in nauke Kristusove učijo, ne pa de bi nam zapovedovali, koga in koliko smemo piti in jesti; drugot ni nič boljši, pili smo ga — žganje — in pili ga bomo. —

Odkar sim pa unidan obhajilo imel, sim na potu tolikanj vidil, in tolikanj slišal, de mi od tistih mal srece nič več pokoja ne da. Koga sim pa vidil? Kaj neki se je zgodilo? Kratko povem. Eno jutro pride cerkveni sluzabnik in me tako le ogoveri: Obhajati bodo šli. Precej se napravim. Šel sim uro hoda, pridem in stopim v hišo nevarno bolniga stariga moza, in potem, ko sim ga spovedal in s svetim zakramenti prevedil, sim se, ga potolazivši, domu vernil. Nastopivši pot proti domu srečam na veliki cesti voznika, kateri je na svojim vozu tako blago od doma po svetu prodajati peljal, na ktero se mora paziti, če ne, se kaj rado razsuje in v čepinje spremeni. Voznik, memo kteriga sim šel, in in žnjim govoril, je močno dišal ali boljši rečeno —

smerdel — od popitiga žganja. in se je res kot polomljeno kolo semtertje omahovaje težko in komaj po gerdi blatni in tu in tam nasuti cesti za svojima konjema premikal. V tem ga sreča pa voznik, kateri veči voz in šterikonje vprežene ima in mu vkaže, se vmakniti in v kraj goniti. Naš voznik opomnjen uboga, vzdigne bič, ga zasuče, ob klobuk zadene, kateri mu per ti pričl z glave pade, ter začne z bičam po starih rebrih zdela-nih lačnih kluset nevsmljeno tolči in razbijati, prime z levico konja za berzdo, maha z desnico, de je bilo joj! Na to konja na moč potegneto in glej! voz in voznik vse kmalo se je v graben zvernilo!

(Dalje sledi.)

Znaki ali znamenja svetnikov na podobah.

(Dalje.)

S. Urban, papež marternik. Njegovo znamenje je vinski grojzd; ali zato ker tisti čas začne terta grojzde kazati, ali zavoljo kaciga cudeza v življenji tega svetnika; morebiti ko je sveti papež v jeci hotel s. mašo obhajati, in vina ni bilo dobiti, je terta čudno zrastle in grojzd dala (gotoviga razlaganja ni bilo najti). Včasih ima s. Urban greben v rokah, ker je bil v preganjanji z železnimi grebeni tergan.

S. Julijana, devica in marternica. Križ v rokah derži; rada je namreč, ko je bila v suznost prodana, s. križ premišhevala, in se s svojim krizanim Zveličarjem tolazila; ko je bila za voljo prave vere na vislice obsojena, je vesela Gospoda hvalila, ker jo je kriza delezno storil.

S. Ferdinand, španski kralj. Meč ima v rokah, ker se je serčno zoper muhamedanske Arabljane vojskoval, in jim je z božjo posebno pomočjo večji del španske dezele vzel, ktero so bili posedli.

S. Angela, devica in začetnica reda s. Ursule. S. rešnje Telo ima pred seboj, ker je presveti zakrament s posebno pobožnostjo čistila.

6. Svetniki v rozniku.

S. Erazem, škof in marternik. Njegove čeva se navite vidijo, ker so v terpinčenji čeva iz njega nevsmljeno motali.

S. Medard, škof. Roža je v njegovi roki; skerbin namreč za spodobnost ženske mladosti je v Noajonskim mestu na Francoskim navado ustanovil, de vsako leto je deklica nar lepsiga zaderžanja roznato krono s posebno slovesnostjo dobila, kar ji je čast pred vsimi drugimi dalo in je vse k posebni spodobnosti spodbudalo. Ta navada se je do poslednjih časov obranila; prekucije zadnjih dni so jo se le zaterle.

S. Anton Paduanski, minih iz reda s. Frančiška, goreč učenik in pridigar. Dete Jezusa ima pred seboj, ker se mu je večkrat Gospod v podobi deteta gledati dal, in belo lilija v roki zavoljo neomadezevane čistosti.

S. Vid, marternik. Viditi je v kotlu vrele smole; to terpinčenje so namreč trinogi nad njim skušili, pa zastonj; tedaj je bil pezan do smerti.

S. Alojzi, priporočnik šolske mladosti, iz reda Jezusoviga. Bela lilija v roki je podoba njegove nedolžnosti, ker je ni z nobenim smertnim greham omadeževal; zraven križ s podobo Zveličarjeva, ker je skrivnost kriza rad premišheval, in skrit marternik imenovan bil; in podoba Marije čistiga spočetja, ker se je na prečisto Devico nar raji oziral.

S. Ahaci, marternik. Vpodobljen je kot vojak s pušico; po povelji cesarja Hadrijana so bili on in njegovi vojaški tovarši krizani, s ternjem kronani, z žebli na tla pribiti, s sulicami prebodeni.

S. Janez Kerstnik. Njegovo znamenje je jagnjiče, katero pomeni Jezusa, na kateriga je Janez s perstam kazal rekoč: Glej Jagnje božje, katero grehe sveta odjemlje. Jezus namreč je bil za nas kakor jagnje zaklan in darovan, in nas je s tem od pogube rešil.

S. Ladislav, ogerski kralj. Cerkev ima, ker je veliko božjih tempeljnov sozidati dal, zlasti v Varadinu posebno lepiga.

(Dalje sledi.)

Razgled po kersanskim svetu.

Iz Notrajskiga 31. V. serpana. Veselje je slišati in brati od več strani, de so se letas šolske sprasevanje prav dobro obnesle. Tudi v naši pokrajni hvala Bogu! je šolstvo verlo stopnjo naredilo. Razun tega, de imamo v par letih dve novi šoli v okolici, namreč na Razdertim in v Lozah, se je v p. l. tudi v tem hvala vredin napredik storil, de se je po zgledu Sentvidske šole nad Ipavo tudi po več družih tukajšnjih šolah mično petje vpeljalo. Zares blago vabilo šoli otrok pridobiti, ki ga imamo večdel neutrudni skerbi mladih gg. katehetov in prizadetju g. učencov zahvaliti. — Tukej omenimo le šole v Hrenovicah, Senožecah in v Sentvidu nad Ipavo. Mi sicer tukej (če ravno pomenljivih) slovesnost pri sprasevanjih v omenjenih krajih popisovali ne bomo, le toliko rečemo, de ondašnji g. kateheti so možje neprecenljive veljave za šolsko mladost. — Gosp. Raspoznik in g. Petrič, kateheta, prvi v Senožecah, drugi v Hrenovicah, sta tudi skerbela, de so se letas vpervič lične slovenske „verstitve učencov in učenk“ ali perjohe natisnile; zopet nova spodbada šolarje k pridnosti priganjati. — Kar pa petje vtiče se mora po vsaki ceni Sentvidski šoli prvo mesto prisoditi, ker je tudi pričetnica, ki je petje obudila. Otroci so letas pri sprasevanji že v čveteroglasji (kvartet) peli! V resnici je klene poterpežljivosti je g. učniku potreba, preden se kaj taci ga pri otrocih doverši. Tudi v cerkvi pri božji službi pojejo Sentvidski šolarji o slednjim vecim praznika, godu primerjene pesmice, ki jim jih vsim nepozabljivi g. katehet Hofsteter zložijo in h katerim neutrudni učenik g. Komel lične napeve napravijo, tako, de pri slednjim stavku, ki se na koro izpoje šolarji pred altarjem svoje verstice čveteroglasno odpojejo. Zares lepo, zares hvala vredno: — Bog živi take blage učnike in skorbne voditelje mile mladosti! D.

Iz Istrie. 11. Nedeljo po Bink. to je na S. Jerneja dan t. l. smo imeli v Kanfanarski farni cerkvi lepo duhovno veselje. Zlo marljivi in za prid sebi zročeni duš močno uneti gospod župnik P. S. v Kanfanaru so si omislili prav ličen križev pot v 14 stacionih, kateriga so v Terstu kupili. Oberrnili so se potem g. župnik na svojiga milost. g. Porečkiga škofa de bi se smel novi križev pot postaviti in blagosloviti. Ta sv. obred je opravil po perpušenju č. O. predstojnika Franciškanske horvaško-krajske okrajne en P. Franciškan iz Pazinskiga samostana, in je tudi tej slovesnosti permirjeno pridigo v ilirskim jeziku imel. Verni, ki so se bili v velikim številu ta dan snidli, so bili per blagoslovu, in per molitvi sv. križeviga pota, ki se je slovesno in s petjem pervikrat opravljal, globoko v serce ganjeni. To povlast ali privilegija križev pot z odpustiki blagosloviti in postaviti so zadobili PP. Franciškani od sv. cerkve zato, ker so že od leta 1342 varhi božjiga groba v sv. deželi ali Palestini. Bog daj de bi se ta lepa in koristna pobožnost sv. križeviga pota, še v mnogih farnih cerkvah v Istrii, ker še ni v navadi, vpeljala! Prijatelj zgodnje Danice.

Misjonske novice. Pretečeno saboto sta se zopet dva mlada duhovna peljala iz Ljubljane v Terst, namreč gg. Oton Trabant in Jernej Možgan iz Eavan-tinske škofije, ki gresta za g. Knobleherjem. Iz Tersta gresta 10. t. m. in v Kairi mislita z g. Knobleherjem in njegovimi tovarši skupej zadeti. Sliši se, de jih je še nekaj namenjenih se v Afriko podati.

Angleško. Zopet sta dva imenitna in učena Angleza k naši cerkvi prestopila, g. Danvers Clarko M. A. iz Oksfortskiga sobivališa, dekan in vodja v Ipingu je prestopil z ženo in deržino; ravno tako neki plemenitnik J. C. spisavec več imenitnih del.

Švajcarsko. V Šent-Galu bodo napravili detinsko ali mladenško semenišo.

Laško. Prečastitljivi milanski vikši škof so razposlali pastirsk list, ki se ima vernim tri praznike zapored z lece brati; v njem razložno in v živo vernim k sercu govore, kako de so zavezani verne (duhovne) in deželške dolžnosti spolnovati. Tudi se pritožijo čez ne-poštovanje praznikov, čez nesramne bukve in kazališa, s kterimi hudobni hočejo ljudstvo spaciti, de bi potlej ložej vero zaterli.

Iz zgornjiga Parskiga. V Dorfenu so imeli duhovne vaje za učnike. 32 učencov razločne starosti in razločnih misel se je bilo zbralo. Kakor sploh, tako so tudi te vaje nad mero obiln sad prinesle, vsi učniki so spoznali in pričali, de čas te svete pobožnosti se šteje med nar srečniše dneve njih življenja, in slehern deležnik je šel s solznimi očmi poterjen v veri in z novo ljubeznijo iz Dorfna domu.

Zalestno oznanilo.

2. tega mesca je naš neutrudljivi rojak in slovenski pisavec g. fajnošter Matija Vertove v 68im letu svoje starosti, po tem ko je bil s sv. zakramenti previden, na vodenici umerl.

Odgovor na „Odgovor.“

Nepotrebno, mislim, je bilo g. spisavcu B—k svoj spis in „Novice“ zagovarjati, ker ne zoper eno ne zoper drugo ni bilo kar besedice rečeno, ampak le samo edino zoper krivično in obrekovavno sojenje uniga tujea čez deželo, rekoč: „Škoda za tako lepo deželo s takimi prebivavci, ki vedno Boga v ustih imajo in na videz v cerkev hodijo — v sercu pa so polni hudobije!“ De kdo v Novicah povč, kogà je kdo rekel, kdo bi bil tako nespremišljen, mu to za zlo vzeti; une obsodbe pa vender menim, de tudi naši sovražniki, ako resnico ljubijo, ne bodo poterdili, ker zavoljo nekterih pregréh, ki se tudi v družih deželah ne pogrešajo, ljudi sploh s hinavci in hudodelniki pitati, je tudi srovo in nepriljudno. Tudi se z zaničevanjem in presiljenim zabavljanjem nobedin ne poboljša, ampak v hudim še bolj oterpne. Kar pa psovavko „ultramontanizem“ tiče, je sploh znano, de dandanašnji tako imenovani zobrazeni svét s tem imenom zabavlja vsim, kteri še po božjih in cerkvenih zapovedih živé, ali sploh, kteri so pošteni katolicani, kakor so p. dnevnški vitezi zbiralje škofov v Würzburgu in na Dunaju, in v sto in sto družih zadevah z „Ultramontanci“ pitati. Torej „Novice“ mende ne zaslužijo tega poklona, „da so tako deleč od „Rongeta,“ kakor od „Ultramontanizma;“ nar veči del njih bravcov je gotovo vernih in poštenih „Ultramontancov.“ Toliko zavoljo sporazumljenja tudi persiljeno.

— a —